

A magyarok bevonulása (László Gyula rajza)

a keleti részekben a gazdagabb sírleletekkel jelzett Szabolcs, míg a nyugati részekben Árpád. Árpád fejedelem alvezére a Kurszán-Kusál (kóny-venger) néven nevezett katoná, míg a katonai főparancsnoka a Tétény-Töhötöm (kóny-bolgár) nevű vezére (gyulája) volt. Tétény szervezte meg a katonai törzsek széttelepülését, így a Duna vonalának ellenőrzését és az átkelőhelyek berendezését. Így települt Káposztásmegyér, Békásmegyér, Pócsmgyér és Dunakeszi is. Az átkelőhely parancsnoka Göd nemzetségszűfő volt, neki lehetett közvetlen munkatársa, katonai beosztotta Szöd nemzetségszűfő. A környéken települt Rád, Kosd, Rátold, Csomád, Mogyoród, Toldfalva is.

„Szöd” török szó, jelentése szöke, fehér és Szöd neve a magyar nemzeti todaléket a „d” hangot is tartalmazza. Szöd település volt Arad vár-

megyében is. A „szöd” többször eredhet Szöd, Szöce, Szörcse, Szöcs, Szöcsény, Szöny, Szörény, Szögliget, Szöreg, Szöke, Szökedencs, Szökéd, Szödeme, Szögye, Szögyén, Szövérd, Sajószöged települések neve is. Valószínű, hogy Szeged neve is eredetileg Szöged volt, a helybeliek ma is így ejtik. Ezek a nevek jól mutatják a nemzetségek keveredését, mert található a todalékok között „első magyar” „c” és „cs”, kóny „ny” és ungar „g” is. A legnagyobb ebből a szöböl eredő település neve a törökországi „Söke”.

Szöd település büszke lehet arra, hogy több mint 1100 évig meg tudta őrizni eredeti magyar nevét és a település részeit, mintegy 1450 éve őrzik Tece és Nevel(y) „első magyar” eredetű nevét.

Bátonyi Pál

JANUÁRBAN EGY ÚJABB HELYTÖRTÉNETI KÖNYVBEMUTATÓ SZÍNHELYE LESZ A FALUHÁZ KÖNYVTÁRA

Volentics Gyula: A kígyósi kápolna története

Az idősebbek bizonyára még emlékeznek a Csöröghegyen valaha állt ki(j)ósi kápolnára. Az elmúlt években egyre érett bennem az elhatározás: az elpusztult kígyósi kápolna romantikus története lesz kutatásom következő tárgya. Szöd, Csörög és Vácrátót népe egyaránt magáénak vallotta a hajdani pincesoron álló kicsiny istenházát. A 20. század derekára azonban a gazdátlanra lett, a Kígyós-hegy szőlőkultúrájának megszűnésével a senkiföldjén maradt és másfél száz év után elpusztult épületnek ma már csupán néhány mementóját ismerjük. Ezek legfontosabbika a rátóti templomban látható hajdani oltárkép.

Az épület helyén lefolytatott terepbejárás során sikerült feltehnünk a kápolna mellett álló

feszület egy megmunkált, tagolt homokkő oszlopát. Fontos megjegyezni a lakott települések közötti viszonylagos távoli elhelyezkedés, az állandó misézés hiánya, a környékbeli lakosság háború utáni kielégíthetetlen építőanyag éhsége is elősegítette az épület lassú pusztulását.

Vajon pontosan hol állt az épület, mi lett a berendezésével, kik járultak itt az Isten elé, és miért lettek falai a földdel egyenlővé? Igaz-e a legenda, miszerint egy korsónyi aranypénzt talált juhász építette hálaórából a templomocskát?

Ezekre a kérdésekre választ kapnak azok, akik eljönnek a Szödi Helytörténeti Füzetek sorozat 4. kötetének 2012. január 27-én (pénteken) 18.00 órákor, vetítéssel egybekötött könyvbemutatójára.

*Szeretetteljes Karácsonyt és
Buborékban Gazdag Új Évet Kívánok!*

Hertel Zoltán